

Centraal Planbureau

CPB Notitie | 20 april 2012

Rondetafelgesprek over Flexibiliteit en Zekerheid

*Op verzoek van de Vaste
commissie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid*

CPB Notitie

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510
2508 GM Den Haag

Aan: Vaste commissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

T (070) 3383 380
I www.cpb.nl

Datum: 20 april 2012

Betreft: Rondetafelgesprek over Flexibiliteit en Zekerheid

Contactpersoon

Rob Euwals

Op woensdag 25 april 2012 houdt de Vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid een rondetafelgesprek over het thema 'Flexibiliteit en Zekerheid'. Deze notitie bevat een visie van het CPB over de voortgaande flexibilisering van de arbeidsmarkt en de mogelijke effecten van beleid.

Flexibele arbeidsrelaties hebben een bestaansrecht op de arbeidsmarkt. Anders dan wel wordt gedacht zijn zowel werkgevers als werknemers gebaat bij tijdelijke banen en zelfstandig ondernemerschap. Het aandeel van de werkzame personen met een flexibele arbeidsrelatie neemt toe sinds 2003. Daaraan zijn ook nadelen verbonden, omdat deze arbeidsrelaties minder mogelijkheden tot scholing en training bieden en tijdelijke banen slechter betalen. Veranderingen in de regelgeving van flexibele arbeidsrelaties hebben geen eenduidig effect op de arbeidsmarkt. Voor het creëren van werkgelegenheid en werkzekerheid dient naast de regelgeving van flexibele arbeidsrelaties ook de bescherming van vaste arbeidsrelaties beschouwd te worden

Welke nuttige functies vervullen flexibele arbeidsrelaties op de arbeidsmarkt?

Flexibele arbeidsrelaties vervullen een nuttige functie op de arbeidsmarkt. Ten eerste geven ze werkgevers de gelegenheid zich aan te passen aan veranderende economische omstandigheden. Ten tweede geven tijdelijke banen zowel werkgevers als werknemers de kans om over elkaar te leren. Ten derde kunnen werknemers een tijdelijke baan gebruiken om werkervaring op te doen. Dit laatste geldt voor jongeren die net een opleiding hebben afgerond of voor herintredende vrouwen. Van de personen in de leeftijdsgroep van 15-25 jaar heeft bijna de helft een tijdelijke baan en dit aandeel neemt vervolgens af als ze ouder worden. Tot slot bieden flexibele arbeidsrelaties mogelijkheden voor personen die geen of weinig behoefte hebben aan zekerheid, zoals personen met veel beroepservaring. Vanaf de leeftijd van 45 jaar werkt bijna één op de vijf werkenden als zelfstandige en dit aandeel neemt toe met de leeftijd, zeker onder hoogopgeleiden. Deze vorm van arbeid biedt flexibiliteit aan hen, zeker als zij geen personeel in dienst hebben, en aan hun opdrachtgevers.

Neemt het aandeel flexibele arbeidsrelaties toe en zijn daar ook nadelen aan verbonden?

Het aandeel werkzame personen met een flexibele arbeidsrelatie stijgt al enige jaren in Nederland, van 23% in 2003 naar 30% in 2010 (volgens internationale definities, dus voor iedereen die één uur of meer werkt). Voor banen waarvoor relatief weinig kennis en vaardigheden nodig is, trachten werkgevers in toenemende mate flexibele arbeid in te zetten. De afname vindt vooral plaats voor de generaties van jonge en middelbare leeftijd. Jonge generaties hebben sinds 2003 vaker een tijdelijke baan en generaties van middelbare leeftijd werken in toenemende mate als zelfstandige zonder personeel. Naast voordelen hebben flexibele arbeidsrelaties uiteraard ook nadelen. Tijdelijke banen bieden minder zekerheid, een lager loon en minder mogelijkheden tot scholing en training. Ook het zelfstandige ondernemerschap biedt minder zekerheid en minder mogelijkheden tot scholing en training. De keuze daarvoor is echter vaak bewust gemaakt.

Wat zijn de effecten van veranderingen in de regels voor flexibele arbeidsrelaties?

Veranderingen in de regelgeving van flexibele arbeidsrelaties hebben geen eenduidig effect op de arbeidsmarkt. Voor het creëren van werkgelegenheid en werkzekerheid dient naast de regelgeving van flexibele arbeidsrelaties ook de bescherming van vaste arbeidsrelaties te worden beschouwd.

Beleid gericht op verhoging van de bescherming van werkzame personen met een flexibele arbeidsrelatie maakt deze arbeidsrelaties minder aantrekkelijk voor werkgevers. Het aandeel van deze arbeidsrelaties op de arbeidsmarkt zal afnemen en een deel van de werkzame personen zal niet meer als flexibele arbeidskracht kunnen werken. Een evenredige toename van het aandeel van vaste arbeidsrelaties is echter niet waarschijnlijk. Voor personen met een lage binding met de arbeidsmarkt zullen werkgevers geen vaste banen creëren omdat ze de mate van bescherming van deze banen te hoog vinden. Internationaal vergelijkend onderzoek van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) bevestigt dat in Nederland de bescherming van vaste arbeidsrelaties hoog is. Beleid dat alleen is gericht op het verhogen van de bescherming van flexibele arbeidsrelaties, zal werkgevers nauwelijks stimuleren meer vaste banen aan te bieden.

Dit is een uitgave van:

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510 | 2508 GM Den Haag
T (070) 3383 380

info@cpb.nl | www.cpb.nl

April 2012